

Bruk av innkjøpt kompost

6.4.2022

Hans Gaffke, NLR Øst

Legge et tykt, ugrasfritt kompostlag på toppen?

- Et tiltak for å forbedre jorda, minimere ugraspresset i forbindelse med redusert jordarbeiding

Eksempel fra demonstrasjonsodling på Angereds gård i Gøteborg – ca. 5 cm tykt lag ved nyetablering (tilsvarer rundt 25t kompost/daa)

FAKTABLAD FOR OSLOKOMPOST

OSLOKOMPOST, FIN

OSLOKOMPOST, GROV

BRUKEREGNSKAPER

Til jordforbedring i blomsterbed, i kjøkkenhagen og ved planting av busker. Godt egnet som topplag rundt busker. Har lett og fin struktur, høy pH og er ugressfri. Avgir næring over lang tid. Nitrogengjødsling anbefales.

Til jordforbedring i store anlegg. Spesielt egnet til innblanding i stedlig jord ved planting av busker og trær. Godt egnet som dekke mot ugress. Har grov struktur, høy pH og er ugressfri. Avgir næring over lang tid. Nitrogengjødsling anbefales.

VAREOPPLYSNING

Egenvekt: 800 kg/m³
Partikkelstørrelse: 0 - 10 mm
Varenummer: 7200

Egenvekt: 700 kg/m³
Partikkelstørrelse: 0 - 20 mm
Varenummer 7201

VAREDEKLARASJON GJELDER FOR BEGGE

Sammensetning: Løv, kvist og gress
Tørrestoffinnhold: ca 87,5 %
C/N: 17,5
Surhetsgrad: pH 7,5 - 8,5
Godkjent: Landbruksstilsynet 04/2007 Klasse 1, til fritt bruk

PLANTENÆRING

Nitrogen (NH₄-N + NO₃-N) 1,7 + 20,1
Fosfor (P) 217 mg/100 g
Kalium (K) 754 mg/100 g
Kalsium (Ca) 2290 mg/100 g
Magnesium (Mg) 518 mg/100 g
Ledningsevne (mS/m) 525/mS/m
Produksjonsmetode: Varmkompostering

Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk materiale

§ 27. Kvalitetsklasser og bruksområder

...Kvalitetsklasse I kan brukes på følgende måter:

- a) På jordbruksarealer, i private hager og i parker kan produktet brukes med inntil fire tonn tørrstoff per dekar i løpet av en tiårsperiode. ...

Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk materiale

§ 27. Kvalitetsklasser og bruksområder

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder for produkter som kommer inn under forskriftens § 10. Der et slikt produkt inngår som komponent i et annet produkt, gjelder mengdebegrensningene i denne paragrafen for den aktuelle komponenten.

Kvalitetsklasse 0 kan brukes på jordbruksarealer, private hager, parker, grøntarealer og lignende. Tilført mengde må ikke overstige plantenes behov for næringsstoffer.

Kvalitetsklasse I kan brukes på følgende måter:

a) På jordbruksarealer, i private hager og i parker kan produktet brukes med inntil fire tonn tørrstoff per dekar i løpet av en tiårsperiode.

Lovlig mengde spredt kompost klasse 1 /daa /10 år (eks Oslokompost)

4 t ts => 4,571 t fersk kompost (87,5 % ts)

Volumvekt 800 kg/m³

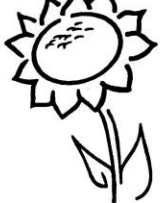
4,571 t => 5,714 m³

spredt på 1 daa => lag på 5,7 mm tykkelse

Enn om komposten bare spres på sengene?

Kompostspredning på faste bed (80 cm bredde), ikke i gangene (40 cm bredde):

$5,7 \text{ mm} * 3/2 = 8,6 \text{ mm tykt lag}$ 10 år

VAREDEKLARASJON

SELE-KOMPOST

Varetype og sammensetning:

Sele-kompost består av 100 % hage- og parkavfall. Produktet er kompostert utendørs i storranke i ca. 1 år. Produktet er lagret utendørs og kan av den grunn ikke garanteres å være fritt for ugrasfrø.

Næringsinnhold:

Næringsinnhold	Enhet	Sele-kompost
Fosfor (totalt)	g/100 g TS	0,1- 0,3
Nitrogen (totalt)	g/100 g TS	0,9 -1,6
Ammonium+nitrat+nitritt	mg/100 g TS	20 - 80
Kalium	g/100 g TS	0,4 - 0,7

Sele-kompost vil gi ca. 1,3- 1,7 kg plantetilgjengelig N per tonn TS.

Kvalitetsklasse:

Kvalitetsklasse 1:

Kan nyttes på jordbruksareal, i private hager og parker med inntil 4 tonn tørrstoff per dekar over 10 år.

Slik bruker du Sele-kompost:

Sele-kompost tilfører jorda næring og brukes som jordforbedringsmiddel for å bedre jordstruktur, humusinnhold og biologisk aktivitet. En innblanding av sand kan gi Sele-komposten en magrere og lettere struktur.

- I hagen: 2 - 4 cm på grønnsaker, bærbusker og prydbusker med 2-3 års mellomrom
- Til plenetablering: Inntil 5 cm kompost til innblanding i jord.
- Til busker og trær: Inntil 5 cm til jordinnblanding eller toppdekke. Komposten bør ikke legges helt inntil stammen på busker og trær.
- I bed: 2 - 5 cm toppdekke

Produsent:

IVAR, Postboks 8134, 4069 Stavanger
Tlf. 51 90 85 00 Faks: 51 90 85 01
www.ivar.no

Registrering

Sele-kompost er registrert hos Mattilsynet med registreringsnummer: 3029.

Ikke stol blind på alt...

2 cm tykt lag	volumvekt 800 kg/m ³	ts %	tørrstoff/daa
20m ³ /daa	X 0,8	x 0,875	= 14 t/daa

Næringsstoffer spredt v bruk av 14 t ts/daa (tilsv. 2 cm lag, 20m³/daa eller 16t/daa kompost)

- Fosfor **28 kg/daa**

VAREDEKLARASJON

SELE-KOMPOST

Varetype og sammensetning:

Sele-kompost består av 100 % hage- og parkavfall. Produktet er kompostert utendørs i storranke i ca. 1 år. Produktet er lagret utendørs og kan av den grunn ikke garanteres å være fritt for ugrasfrø.

Næringsinnhold:

Næringsinnhold	Enhet	Sele-kompost
Fosfor (totalt)	g/100 g TS	0,1 - 0,3
Nitrogen (totalt)	g/100 g TS	0,9 - 1,6
Ammonium+nitrat+nitritt	mg/100 g TS	20 - 80
Kalium	g/100 g TS	0,4 - 0,7

Sele-kompost vil gi ca. 1,3- 1,7 kg plantetilgjengelig N per tonn TS.

Kvalitetsklasse:

Kvalitetsklasse 1:

Kan nyttes på jordbruksareal, i private hager og parker med inntil 4 tonn tørrstoff per dekar over 10 år.

Slik bruker du Sele-kompost:

Sele-kompost tilfører jorda næring og brukes som jordforbedringsmiddel for å bedre jordstruktur, humusinnhold og biologisk aktivitet. En innblanding av sand kan gi Sele-komposten en magrere og lettere struktur.

- I hagen: 2 - 4 cm på grønnsaker, bærbusker og prydbusker med 2-3 års mellomrom
- Til plenetablering: Inntil 5 cm kompost til innblanding i jord.
- Til busker og trær: Inntil 5 cm til jordinnblanding eller toppdekke. Komposten bør ikke legges helt inntil stammen på busker og trær.
- I bed: 2 - 5 cm toppdekke

Produsent:

IVAR, Postboks 8134, 4069 Stavanger
Tlf. 51 90 85 00 Faks: 51 90 85 01
www.ivar.no

Registrering

Sele-kompost er registrert hos Mattilsynet med registreringsnummer: 3029.

VAREDEKLARASJON

SELE-KOMPOST

Næringsstoffer spredt v bruk av 14 t ts/daa (tilsv. 2 cm lag, 20m³/daa eller 16t/daa kompost)

- Fosfor **28 kg/daa**
- Nitrogen (totalt) **168 kg/daa**
- Ammonium, nitrat, nitritt **7 kg/daa**

**Uforsvarlige mengder med næringsstoffer - stor
fare for avrenning av næringsstoffer**

Varetype og sammensetning:

Sele-kompost består av 100 % hage- og parkavfall. Produktet er kompostert utendørs i storranke i ca. 1 år. Produktet er lagret utendørs og kan av den grunn ikke garanteres å være fritt for ugrasfrø.

Næringsinnhold:

Næringsinnhold	Enhet	Sele-kompost
Fosfor (totalt)	g/100 g TS	0,1 - 0,3
Nitrogen (totalt)	g/100 g TS	0,9 - 1,6
Ammonium+nitrat+nitritt	mg/100 g TS	20 - 80
Kalium	g/100 g TS	0,4 - 0,7

Sele-kompost vil gi ca. 1,3- 1,7 kg plantetilgjengelig N per tonn TS.

Kvalitetsklasse:

Kvalitetsklasse 1:

Kan nyttes på jordbruksareal, i private hager og parker med inntil 4 tonn tørrstoff per dekar over 10 år.

Slik bruker du Sele-kompost:

Sele-kompost tilfører jorda næring og brukes som jordforbedringsmiddel for å bedre jordstruktur, humusinnhold og biologisk aktivitet. En innblanding av sand kan gi Sele-komposten en magrere og lettere struktur.

- I hagen: 2 - 4 cm på grønnsaker, bærbusker og prydbusker med 2-3 års mellomrom
- Til plenetablering: Inntil 5 cm kompost til innblanding i jord.
- Til busker og trær: Inntil 5 cm til jordinnblanding eller toppdekke. Komposten bør ikke legges helt inntil stammen på busker og trær.
- I bed: 2 - 5 cm toppdekke

Produsent:

IVAR, Postboks 8134, 4069 Stavanger
Tlf. 51 90 85 00 Faks: 51 90 85 01
www.ivar.no

Registrering

Sele-kompost er registrert hos Mattilsynet med registreringsnummer: 3029.

VAREDEKLARASJON

SELE-KOMPOST

Næringsstoffer spredt v bruk av 14 t ts/daa (tilsv. 2 cm lag, 20m³/daa eller 16t/daa kompost)

- Fosfor **28 kg/daa**
- Nitrogen (totalt) **168 kg/daa**
- Ammonium, nitrat, nitritt **7 kg/daa**

**Miljøforurensing!!! Meget stor fare
for avrenning av næringsstoffer**

Varetype og sammensetning:

Sele-kompost består av 100 % hage- og parkavfall. Produktet er kompostert utendørs i storranke i ca. 1 år. Produktet er lagret utendørs og kan av den grunn ikke garanteres å være fritt for ugrasfrø.

Næringsinnhold:

Næringsinnhold	Enhet	Sele-kompost
Fosfor (totalt)	g/100 g TS	0,1 - 0,3
Nitrogen (totalt)	g/100 g TS	0,9 - 1,6
Ammonium+nitrat+nitritt	mg/100 g TS	20 - 80
Kalium	g/100 g TS	0,4 - 0,7

Sele-kompost vil gi ca. 1,3- 1,7 kg plantetilgjengelig N per tonn TS.

Kvalitetsklasse:

Kvalitetsklasse 1:

Kan nyttes på jordbruksareal, i private hager og parker med inntil 4 tonn tørrstoff per dekar over 10 år.

Slik bruker du Sele-kompost:

Sele-kompost tilfører jorda næring og brukes som jordforbedringsmiddel for å bedre jordstruktur, humusinnhold og biologisk aktivitet. En innblanding av sand kan gi Sele-komposten en magrere og lettere struktur.

- I hagen: 2 - 4 cm på grønnsaker, bærbusker og prydbusker med 2-3 års mellomrom
- Til plenetablering: Inntil 5 cm kompost til innblanding i jord.
- trær: Inntil 5 cm til jordinnblanding eller toppdekke. Komposten bør ikke legges helt inntil stammen på busker og trær.
2 - 5 cm toppdekke

Produsent:

IVAR, Postboks 8134, 4069 Stavanger
Tlf. 51 90 85 00 Faks: 51 90 85 01
www.ivar.no

Registrering

Sele-kompost er registrert hos Mattilsynet med registreringsnummer: 3029.

Dersom kompost basert på husdyrgjødsel

Gjødselmengdebegrensning etter Debio regelverk

Maksimalt tillatt mengde tilført animalsk gjødsel tilsvarende **17 kg total-N** pr daa/ år i gjennomsnitt over hele arealet

«... Nitrogen fra for eksempel grønn gjødsel, jorddekkingsmateriale og kompost uten husdyrgjødsel tillatt brukt i økologisk produksjon, regnes som et tillegg til de 17 kg total-nitrogen per dekar fra husdyrgjødsel. ...», veileder til økologiforskriften, versjon 16. juni 2020

Fasit kompostbruk

- **Jordfruktbarhet må skapes på stedet!**
- Eventuelt i samarbeid med husdyrbonde
- Innkjøpt gjødslingsmedium i henhold til debio regelverket

Jordfruktbarhet

- Gjødsele regime – ikke for mye av det gode!
- Jordarbeiding – redusert om mulig, ønskelig.
- Vekstskifte uutnyttede muligheter?

Naturens prinsipper for jordhelse, fruktbar jord

- Størst mulig fotosyntese
- Biodiversitet
- Vedvarende jorddekke
- Minimal forstyrrelse av jord, jordlivet?

Fruktbar jord - idealbilde

- **Mest mulig fotosyntese**

- stor plantetetthet
- lengst mulig plantevekst gjennom vekstsesong
 - høstsådd eller flerårige vekster klarer å utnytte lange dager på våren best
 - mellomkulturer, fangvekster
 - mikroklima
- Fruktbar jord
 - moldinnhold, jordstruktur, næringsstoffer, vannusholdning, resirkulering planterester, organisk gjødsel

- **Biodiversitet**

- Mindre skifter, kantvegetasjon, grønt- blomsterstriper, flerårige vekster, busker, trær
- Over tid - **allsidig vekstskifte**

- **Vedvarende jorddekke**

- Planter i vekst, jorddekke med plantemateriale

- **Minimal forstyrrelse av jord, jordlivet**

Fruktbar jord – storskala dyrking

- **Mest mulig fotosyntese**

- stor plantetetthet
- lengst mulig plantevekst gjennom vekstsesong
 - høstsådd eller flerårige vekster klarer å utnytte lange dager på våren best
 - mellomkulturer, fangvekster
 - mikroklima
- Fruktbar jord
 - moldinnhold, jordstruktur, næringsstoffer, vannusholdning, resirkulering planterester, organisk gjødsel

- **Biodiversitet**

- Mindre skifter, kantvegetasjon, grønt- blomsterstriper, flerårige vekster, busker, trær
- Over tid - **allsidig vekstskifte**

- **Vedvarende jorddekke**

- Planter i vekst, jorddekke med plantemateriale

- **Minimal forstyrrelse av jord, jordlivet** **Pløy om du må – kompenser med flerårig eng!**